आधारभूत तहका शिक्षकहरूका लागि क्षमता विकास तालिम २०७७

प्रतिवेदन

पृष्ठभूमि : सहयोगी हातहरूको समूह (सहास) नेपाल, लिफ्ट परियोजनाको आयोजना र लिखु गाउँपालिका आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा कार्यालय ओखलढुङ्गाको संयोजनमा शिक्षकहरूका लागि क्षमता विकास तालिम सम्पन्न भएको छ । उक्त तालिम लिखु गाउँपालिका अन्तर्गत सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत आधारभूत तहका शिक्षकहरुको क्षमता विकास गराउने उद्देश्यले सञ्चालन भएको हो । तालिम मिति २०७७ साल मंसिर १४ देखि १६ गते सम्म लिखु गाउँपालिकाको सभाहलमा गरिएको हो । सो तालिम गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री गोविन्द बहादुर पौडेलको अध्यक्षतामा औपचारिक रूपमा उद्घाटन गरी विधिपूर्वक समापन भएको छ । तालिममा लिखु गाउँपालिका अन्तर्गत २२ वटा सामुदायिक विद्यालयमा अध्यापनरत २५ जना (१३ महिला र १२ पुरूष) शिक्षकहरुको सहभागिता रहेको छ । (विस्तृत अनुसूची १)

सम्पन्न भएका क्रियाकलाहरू :

- क्षमता विकासको परिचय (अवधारणा र आवश्यक्ता),
- शिक्षण सिकाइका क्रममा आफूले गरेका अभ्यास तथा अनुभव आदान प्रदान,
- विभिन्न दृश्य सामग्रीको दृश्यावलोकन तथा विश्लेषण,
- क्षमता विकासका विविध पक्षका बारेमा छलफल तथा अन्तर्क्रिया (क्षमता विकासका विभिन्न घटक र जिम्मेबारी),
- स्वमूल्याङ्कन र सुधारका लागि गरिने योजना,
- शिक्षण सिकाइमा शिक्षक तथा विद्यार्थीका अतिरिक्त अभिभावक र सरोकारवाला पक्षका बीचमा हुनुपर्ने पक्ष र क्रियाकलापाहरू,
- विद्यालय र समुदायका बीच हुने सम्बन्ध,
- सहभागी क्षमता मापन र विश्लेषण,

विधि :

विशेष गरी आगमन विधि अपनाइ त्यस अन्तर्गत निम्न प्रक्रियाहरूलाई उपयोग गरियो :

- प्रदर्शन विधि
- अवलोकन विधि
- अन्तर्क्रिया विधि

- प्रश्नोत्तर विधि
- खोज विधि
- समस्या समाधान विधि
- समूह जोडागत आदान प्रदान
- सहभागीद्वारा सहभागी शिक्षण
- सान्दर्भिक तस्वीरहरू

तालिमबाट पहिचान भएका कुराहरू :

- शिक्षकले आफ्नो अवस्था मूल्याङ्कन,
- त्रुटि पहिचान र विश्लेषण,
- सहभागीहरूले स्वतस्फूर्तरूपमा कार्ययोजना निर्माण गरी शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप गर्न अभिप्रेरित हुनु,
- शिक्षणमा आई परेका समस्यालाई सोधेर/अनुसन्धान गरेर मात्र विद्यार्थीलाई बताउनुपर्ने कुराको महसुस हुनु,
- तालिममा सिकेका कुरा सहकर्मी साथीहरूसँग साटासाट गरेमा साथीले पनि जान्ने र विद्यार्थीलाई सहजरूपमा सिकाउन सकिने धारणाको विकास ।
- आफूले सिके जानेका अनुभवहरूलाई सिलसिला मिलाई प्रसङ्ग अनुसार प्रयोग गर्ने सीपको विकास आदि ।

सवल पक्ष :

- बोलाएका विद्यालयहरूले सहभागी पठाउनु,
- शिक्षकहरूको सक्रिय सहभागिता,
- दिएको जिम्मेवारी सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्ने बानीको विकास,
- अनुशासित तथा मर्यादित बसाइ,
- आयोजकले तालिमलाई चासोपूर्वक लिएको,
- आवश्यक शैक्षिक सामग्रीहरू उपलब्ध,
- बसाइ व्यवस्थापनमा पालिकाको सकारात्मक सहयोग,
- पालिकाका जनप्रतिधि तथा कर्मचारीहरुको महत्वपूर्ण सहयोग र सुझाव,
- जनप्रतिनिधि र कर्मचारीद्वारा समय तालिमको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण,
- कोभिड १९ को सङ्क्रमणबाट जोगिन स्वास्थ्य मापदण्ड अनुरूप मास्क, सेनिटाइजर र साबुन पानीको व्यवस्था हुनु आदि ।

सुझाव :

- समूह कार्यका लागि आवश्यक फर्निचर उपलब्ध भए अझ राम्रो हुने थियो ।
- अपाङ्ग तथा लैङ्गिकमैत्री शौचालय भए अझ सहज हुने थियो ।
- चमेना गृहबाट तालिम हलमै खाजा तथा चिया व्यवस्था भए समयको बचत हुने थियो ।

निष्कर्ष :

शिक्षकहरूमा भएको ज्ञान, सिप र क्षमतालाई अझ बढी विकसित र प्रष्फुटित गराउने उद्देश्यबाट संचालित यस तालिम कार्यक्रममा आयोजकले लगानी गरेअनुरुप प्रतिफल प्राप्त हुने गरी सक्रियता एवं चाखपूर्वक सहभागीहरूको सहभागिता रहेको र तालिम सन्तोषजनक सम्पन्न भएको छ ।

प्रस्तुतकर्ता :

आधारभुत तथा माध्यमिक शिक्षा कार्यालय

लिखु गाउँपालिका यसम,-४ ओखलढुंगा र

साहास नेपाल

अनुसूची १, तालिमका सहभागी विवरण

क्र.सं.	सहभागीको नाम	विद्यालयको नाम	ठेगाना	कैफियत
१.	चन्द्र बहादुर वली	भिमेसेनस्थान मा.वि. नर्मदेश्वर	लिखु-३, ओखलढुंगा	
२.	ईश्वर खड्का	ज्ञानज्योति मा.वि.	लिखु-२, ओखलढुंगा	
३.	अप्सरा सुवेदी	ज्ञानज्योति मा.वि.	लिखु-२, ओखलढुंगा	
४.	संजिता तामाङ्ग	राम्चे ग्रामविकास आ.वि.	लिखु-७, ओखलढुंगा	
५.	पवित्रा थापा	यसम मा.वि. यसम	लिखु-४, ओखलढुंगा	
६.	शिव कुमार सुनुवार	गणेश आ. वि. मझुवा	लिखु-५, ओखलढुंगा	
७.	घन प्रसाद पुडासैनी	ग्रा.यु.क. सि. मा.वि. गाम्नाङ्गटार	लिखु-६, ओखलढुंगा	
८.	श्याम भट्टराई	ग्राम्मोन्नति आ.वि.	लिखु-६, ओखलढुंगा	
९.	कमल थापा	ग्रामज्योति आ.वि.	लिखु-७, ओखलढुंगा	
१०.	पम्फा रूपाचा	पोखरी आधारभूत	लिखु-९, ओखलढुंगा	
११.	सरिता कार्की	च्यूरीडाँडा मा.वि.	लिखु-१, ओखलढुंगा	
१२.	सिर्जना पौडेल	लेती मा.वि. लेती	लिखु-९, ओखलढुंगा	
१३.	राम कुमार पुलामी	बड्डाँडा आ.वि.	लिखु-५, ओखलढुंगा	
१४.	अलैंची भट्टराई	बड्डाँडा आ.वि.	लिखु-५, ओखलढुंगा	
१५.	खेट कुमारी मगर	गोरखनाथ आ.वि.	लिखु-३, ओखलढुंगा	
१६.	तारा पौडेल	कालिका आ.वि.	लिखु-८, ओखलढुंगा	
१७.	गोपाल नारायण श्रेष्ठ	लेती मा.वि. लेती	लिखु-९, ओखलढुंगा	
१८.	जीवन कुमार तामाङ्ग	यसम मा.वि. यसम	लिखु-४, ओखलढुंगा	
१९.	मिना तामाङ्ग	लाम्राङ्ग आ.वि.	लिखु-९, ओखलढुंगा	
२०.	बिमला खत्री	सिद्धमनपुर आ.वि.	लिखु-४, ओखलढुंगा	
२१.	धन ब. मुदेल	मनकामना आ.वि.	लिखु-८, ओखलढुंगा	
२२.	टेक ब. रोका	जाल्पा मा.वि. टारकेराबारी	लिखु-८, ओखलढुंगा	

२३.	कर्ण ब. श्रेष्ठ	सेतीदेवी आ.वि.	लिखु-९, ओखलढुंगा	
२४.	तुलसी पौडेल	जनजीवन मा.वि.	लिखु-९, ओखलढुंगा	
२५.	प्रमिला दाहाल	पटनादेवी आ.वि.	लिखु-९, ओखलढुंगा	

अनुसूची २, तालिम कार्यक्रमको रुपरेखा

'लिखु गाउँ पालिकाका सामुदायिक विद्यालयहरूमा कार्यरत **आधारभूत तह**का शिक्षकहरूका लागि **सहास नेपाल**द्वारा आयोजित तीन दिवसीय **क्षमता विकास**सम्बन्धी तालिम – २०७७'

स्थान : लिखु गाउँ पालिका, यसम, ओखलढुङ्गा

(**तालिम कार्यक्रम :** २०७७ मङ्सिर १४ देखि १६ सम्म)

कार्यक्रमको रूपरेखा

पहिलो दिन (२०७७।०८।१४)

पहिलो सत्र (१०:३०–१२:००)	**विश्राम**	**दोस्रो सत्र (१२:१५–१३:४५)**	**विश्राम**	**तेस्रो सत्र (१४:१५–१५:४५)**	**समापन (१५ मिनेट)**
क. कार्यक्रम उद्घाटन १) आसन ग्रहण २) स्टेशनरी वितरण ३) उद्घाटन तथा राष्ट्रिय गान ४) पात्र परिचय ५) कार्यक्रम परिचय ६) शुभकामना व्यक्त ७) सत्र समापन	१५ मिनेट	ख. कार्यक्रम सञ्चालनबारे जानकारी १) समूह विभाजन २) जिम्मेवारी ग्रहण ३) अपेक्षा सङ्कलन तथा विश्लेषण ४) क्षमता विकासको परिचय (अवधारणा र आवश्यकता)	३० मिनेट	ग. शिक्षण सिकाइका क्रममा आफूले गरेका अभ्यास तथा अनुभव आदान–प्रदान	सम्पूर्ण सत्रको समीक्षा गरी तालिम कार्यक्रम समापन

दोस्रो दिन (२०७७।०८।१५)

पहिलो सत्र (१०:३०–१२:००)	**विश्राम**	**दोस्रो सत्र (१२:१५–१३:४५)**	**विश्राम**	**तेस्रो सत्र (१४:१५–१५:४५)**	**समापन (१५ मिनेट)**
क. विभिन्न दृश्य सामग्री दृश्यावलोकन तथा विश्लेषण	१५ मिनेट	ख. क्षमता विकासका विविध पक्षका बारेमा छलफल एवं अन्तर्क्रिया क्षमता विकासका विभिन्न घटक र जिम्मेवारी	३० मिनेट	ग. स्वमूल्याङ्कन र सुधारका लागि गरिने योजना	सम्पूर्ण सत्रको समीक्षा गरी तालिम कार्यक्रम समापन

तेस्रो दिन (२०७७।०८।१६)

पहिलो सत्र (१०:३०–१२:००)	**विश्राम**	**दोस्रो सत्र (१२:१५–१३:४५)**	**विश्राम**	**तेस्रो सत्र (१४:१५–१५:४५)**	**समापन (१५ मिनेट)**
क. शिक्षण सिकाइमा शिक्षक तथा विद्यार्थीका अतिरिक्त अभिभावक र सरोकारवाला पक्षका बीचमा हुनुपर्ने पक्ष र कार्यकलापहरू	१५ मिनेट	ख. विद्यालय र समुदायका बीच हुने सम्बन्ध	३० मिनेट	ग. सहभागी क्षमता मापन र विश्लेषण	सम्पूर्ण कार्यक्रमको समीक्षाका साथ तालिम समापन

अनुसूची ३, तालिमका केही तस्वीरहरू :